

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Hemčijo ocelotno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-90

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenredni nedelje in
praznike, ob 8. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Državni proračun.

Dunaj, 7. oktobra.

V petek je finančni minister predložil zbornici državni proračun za leto 1912. Četudi se bodo posamezne postavke med dohodki in izdatki izpremenile, vendar nam že sedanje številke nudijo sliko državnega gospodarstva. In ta slika ni posebno vabljiva.

Izdatki za bodoče leto se bodo zopet pomnožili za več nego 100 milijonov in bodo znašali skoraj že 3 milijarde. Predloženi proračun sicer izkazuje 350.000 K prebitka, v istini pa je primanjkljaj prikrit in znaša najmanj 50 milijonov brez novih nujnih izdatkov, ki se pokažejo tekom leta. Tako n. pr. niso v proračunu izredni stroški v poglavju, ki obsega izdatke za skupne državne potrebsčine (armado itd.), ker jih še niste določili delegaciji. Za tekoče leto znašajo ti izredni stroški nad 50 milijonov. In vojaška uprava nima navede, da bi kedaj znižala svoje zahteve.

Troški ministrstva za notranje poele se zvišajo okroglo za 2 milijona, večinoma za policijo. Ministrstvo za deželno brambo zahteva več 4 1/2 milijone. Naučno ministrstvo potrebuje več okroglo 8 milijonov, skoraj polovico tega prirastka za visoke šole; za italijansko pravno fakulteto, ki pa ni še dovoljena, je v proračunu 130.000 K. Finančno ministrstvo mora več izdati 11 milijonov, od teh 7-1 milijonov več za državne dolge. Trgovinsko ministrstvo zahteva več 10 1/2 milijone, in sicer 5 milijonov za nove telefonske in bzojavne zveze, dobrih 5 milijonov pa za poštne osebe. Železniško ministrstvo potrebuje več nad 12 milijonov samo za upravo, pravosodno poldrugi milijon, ministrstvo za javna dela nad 12 milijonov. Pokojnine državnih uslužbencev se pomnože okroglo za 10 milijonov in znašajo že nad 120 milijonov.

Naravna posledica rastočih izdatkov so rastoči dohodki in novi davki ali pa novi dolgi. Davčni vijak je vedno hujši. Največ dohodkov seveda izkazuje finančno ministrstvo, ki v pokritje skupnih izdatkov prispeva sedaj že 1759 milijonov ali dobrih 60 odstotkov vseh državnih dohodkov. Dohodki finančnega ministrstva se po proračunu v letu 1912 pomnože za 57-6 milijonov, in sicer direktni davki za 11-2 milijonov, med temi osebna dohodarina za 5-8 milijonov. Užitekna se pomnoži skoraj za 12 milijonov, in sicer davek od sladkorja za 6-1, od žganja za 2-5, od piva za 1 in od petrola za 1-6 milijonov. Od tobaka upa finančna uprava več dobiti 18 milijonov, od loterije več 1-4, pri kolkih in pristojbinah več 7-6 milijonov.

Za finančnim ministrstvom izkaže največ dohodkov železniško ministrstvo, in sicer 822 milijonov, torej 11-4 milijonov več od lani. Iz tega pa naj nihče ne sklepa, da so naše državne železnice aktivne. Lani je morala država iz drugih dohodkov dodati 95 milijonov za obrestovanje dolgov, s katerimi je država gradila in odkupovala železnice. Bodoče leto bode državni prihodek za železnice še mnogo večji vsled višjih plač železničarjem.

Višje plače.

Vlada pa je obenem z državnim proračunom predložila tudi načrt zakona, s katerim se vsled draginje zvišajo plače vsem državnim uradnikom od 11. do vštetega 6. plačilnega razreda, dalje poduradnikom in slugam. Zvišanje znaša za uradnike 6. razreda 10, sedmega 15, osmega in devetega 20, desetega 25 in enajstega 30 odstotkov, za poduradnike in sluga pa 15 odstotkov dosedanjih aktivitetnih doklad. Letna večja potrebsčina za državne uslužbence se vsled tega zviša za 33 milijonov kron, in od teh dobe samo

uslužbenci državnih železnic 14 milijonov.

Novi in višji davki.

Ker je z rednimi dohodki nemogoče pokriti višje izdatke, predlaga vlada, naj se nekateri davki zvišajo, drugi nanovo uvedejo. Tako naj bi se zvišali železniški tarifi za 10-6 milijonov; ostalih 22-4 milijonov naj bi pokrili novi davki. V prvi vrsti naj bi se zvišala osebna dohodarina od dohodkov nad 10.000 K za okroglih 15 milijonov; nov davek od zavarovalnin bi znašal nad 3 milijone, pristojbine od stav pri dirkah okroglo 4 milijone.

To so vladni načrti. Vprašanje seveda je, kaj sklene državni zbor. Vlada zahteva celo »unctim« med zvišanjem plač državnim uradnikom in slugam ter novimi davki. To se pravi: Državnim uslužbencem bodo zvišane plače le tedaj, ako državni zbor dovoli obenem 33 milijonov višjih in novih davkov. — »Neue Freie Presse« grozovito piha in sika na vlado. Očita jej, da poslancem nastavlja kar revolverje na prsi, da more poplačati pasivno rezistenco in pa uradniške glasove za državne poslance. Seveda, ako finančni minister le nekoliko stopi na kurja očesa židovskim kartelom in bogatim delničarjem, kriči ves židovski tabor, da ga hoče država do živega odreti. Kdo pa je poleg socialnih demokratov najnesramnejše hujskal delavce in državne uslužbence in priporočal demonstracije vsled draginje? Ves židovski zbor je tulil in hrulil, da morajo med množicami izbruhniti nemiri in izgredi, popokati vse strune potrpežljivosti in ograje javnega reda. Sedaj pa, ko vlada izvaja posledice, žid stiska svoje polne žepe in vreče ter kriči, kakor da bi ga že pekli na ražnju. Sicer vsakdo ne more odobravati pasivne rezistence in drugih nasilnih sredstev, s katerimi hočejo državni uslužbenci strahovati državo in parlament. Ta način samopomoči meji že na anarhijo. Toda vprašanje je, kdo je kriv tej prikazni? Kdo pospešuje in podpira javne upore in odpore? Vlada in poslanci! Vlada čaka vedno do zadnjega trenutka, da se utrga plaz, in potem se začne pogajati z voditelji nemirov. Danes je na vrsti ta, jutri drugi, in tako ni konca ne kraja javnih škandalov. Pa tudi mnogi poslanci niso brez krivde. Na raznih demonstracijskih shodih kar tekmujejo med seboj, kateri bode več obljubil in glasnejše ropotal proti vladi. Na javnih shodih vladi kažejo podkovane podplate, v zbornici pa molče, ko je treba rešiti vprašanje, kako naj se pokrivajo vedno večji izdatki za razne državne potrebsčine. Trije finančni ministri po vrsti že predlagajo poslancem razne finančne programe. Doslej še nobeden ni obveljal. Ena stranka pobije te davke, druga zopet druge, in tako mora finančni minister delati dolge, ker samo Bog je mogel svet ustvariti iz ničesa. Jaz gotovo nisem poklican ali najet od vlade, da bi jo branil. Toda odkrito izpovem, da odločno obojam iste stremužke, ki ob vilitvah množicam obljubujejo višnjevo nebo, vladi pa prepuščajo skrb za pokritje. To je navadno sleparstvo in farijezstvo. Vsak delavec je vreden svojega plačila, torej tudi državni uradnik doli do zadnjega cestarja, ako zvesto in pošteno služi državi in ljudstvu. Opravičenim zahtevam se tudi naš slovensko-hrvatski klub ne bode protivil. Zato je popolnoma lažnjivo »Narodovo« poročilo z Dunaja, da je naš klub že sklenil sploh glasovati proti vsakemu zboljšanju plač državnim uslužbencem. Naš klub sploh ni ničesa še sklepal v tem oziru, marveč samo pričel razpravo o sedanjem političnem položaju in delovnem programu, ki ga želi vlada rešiti. Tako zavijanje resnice je naravnost podlo in se mora studiti poštenemu človeku.

Pač pa žalostne državne finance zahtevajo od vlade in državnega zbora,

da pričneta boljše gospodariti. Slab je gospodar in zapravljiv, ki dela vedno nove dolge na račun svojih potomcev. Treba je po pameti varčevati. In vlada naj najprvo začne v državni upravi. Marsikje človek naleti na Avgijev hlev. Poglejte samo v ministrstva! Ali najdete kje v uradih dvorne svetnike pred 10. uro? Pa tožijo vedno, da so z delom preobloženi. Manj uradnikov, pa boljše plače! To pesem godejo vlada in mnogi poslanci že leta in leta, delajo pa ravno narobe. Mogoče pa, da se le prične reforma drž. uprave. Ta komisija je že izvoljena in v proračunu za leto 1912 najdemo 85.000 kron v pokritje stroškov, ki jih bode imela ta komisija. Tako z belcebubom izganjajo škrate ...

VII. umetniška razstava.

E par che sia una cosa venuta
Di cielo in terra per miracol mostrare.
Dante.

Gospod Jakopič je presenetil ljubljansko občinstvo z novo razstavo. Le malo izvoljenih je vedlo za njegove namere. In bodi povedano: prosili smo ga, naj bi se ne prenačil; naj bi ne ponudil nasprotnikom svojim novega orožja.

Ali gospod Jakopič je ponosen na svojo dobrotljivost. Hotel je dokazati občinstvu, da ravno on podpira mladino in da žrtvuje za mlajše tovariše trud, denar in včasih celo svoj umetniški renome.

Odprla so se vrata umetniškega paviljona tam ob tiru železne ceste, ki se vije čez ljubljansko Barje na južno stran. Predno vstopiš se ozri za trenotek na levo, kamor je potisnila zlobna roka portretno študijo Dolinarjevo, ki bi pač zaslužila častnejše mesto. Z veseljem smo pozdravili ta mladi talent. Gospodu Dolinarju želimo, da vstraja v težavnem boju, da napreduje tako uspešno, kakor je začel.

Razstavica sama je uprizorjena dokaj spretno, žal tudi z obilim humorjem. Zelo dovipen je onaj snažni mladenič, ki za vratni pričakuje obiskovalca. Poganska deklica pa, ki je v zadnjih dneh prišla do imena »Zmagovalke«, ne sodi v razstavo.

Tak eksperiment je nepreviden. Ze radi tega, ker je ta akt banalna in dokaj pomanjkljiva študija, ki ji ne more nihče pripisovati umetniške vrednosti. Čudili pa smo se tudi g. Štefica zanimivim »Alegorijam«. V obče bi bil g. Jakopič bolje storil, da se je omejil pri tej priliki samo na povabljenе goste. Če je hotel merodajne gospode opozoriti na svoje nove tovariše, naj bi bil ono gospodo naprosil v paviljon, da jih seznani s študijami svojih prijateljev. Občinstvu, ki ima že nekaj umetniškega okusa, nudi razstava premalo: boljše in pravičnejše sodbe ne moremo izreči. Tako ima g. A. Štefic, ki se je preselil iz Zagreba k nam v Ljubljano in ki je otvoril svoj atelje na Sv. Petra cesti št. 47, — znošenih toliko in tako različnih študij, da jih je treba uvrstiti po letnicah.

Kar je bilo izdelanega v šoli pod strogim nadzorstvom gospoda profesorja, naj se ne ponuja občinstvu v oeno in nakup. Vsekakor bi se moralo izrecno opozoriti obiskovalca: to in to je šolsko delo. V teh žalostnih časih, ko ob Ljubljani še stoji neznošno banalni »Prešeren«, treba gledati na to, da se Ljubljana zopet ne osmeši. Ženski akt (42) in moški (45) sta poleg manjših pogreškov izborna modelovana, zlasti pa je polt po hrbtu briljantno reproducirana. Pri portretih zaman iščemo duše, naših simpatij do kranjskih deklet pa ne bo ničil niti gospod Štefic. »Alegorijska« reliefiča »Kelih trpljenja« in »Sv. Trojica« sta pamfleta.

G. Sever pokazal je le pet plaket, med njimi dovršeno modelovan portret. Gosp. Pavel Gustinčič, v kogar talent trdno verujemo, nas je nekoliko razočaral. Pod debelo nametano barvo skriva svojo nadarjenost. Prepričan

sem, da bo našel pravo pot. Na veselejše svidenje!

Dubrovniki gospod Rašica je gost. Škoda da ni poslal več svojih boljših stvari. Bolje bi bilo, da se ne bi preveč zanašal na našo najjavnost.

M. Š.

Prvi avstrijski letalni leden v Dunajskem Novem mestu.

»Golobi« zmagovalci.

Tretji dan, 5. oktobra, vladalo je zopet viharno vreme. Prvi je odletel na Etrichovem enokrovniku Illner v smeri proti Neunkirchenu, moral se je pa vrniti radi viharja. Četrta ure pozneje se je prijavil nadpr. Bier za polet v Neunkirchen in na Dunaj. Zasedel je z dvema pasažirjema — neko gospico in nekim častnikom — svoj Etrichov enokrovnik z motorjem 120 konjskih sil in odletel, boreč se z vetrom, proti Neunkirchenu. Vrnil se je čez 20 minut in odletel takoj brez da bi pristal v smeri proti Dunaju, od koder se je vrnil ob tri četrt na 8. uro. Rabil je za polet Dunajsko Novo Mesto-Neunkirchen in nazaj 20 minut, za polet Dunajsko Novo Mesto-Dunaj in nazaj pa 58 minut. Letel je v višini kakih 400 metrov. Tudi nadporočnik Blaschke je letel s pasažirjem na Dunaj in nazaj, rabil je pa dve uri. Ob 4. uri 43 minut se je dvignil Miller in odletel v Fischamend kot prvi tekmovalce za vojaško nagrado, ki jo je določil cesar za ta polet. Vrnil se je okoli pol 6. ure. Ob 5. uri 17 minut je odletel Bier zopet z dvema pasažirjema v Neunkirchen.

Ker veter ni ponehal, je preložilo vodstvo letalne prireditve napovedano tekmo za hitrost na soboto ob 4. uri popoldne.

Vsi ti letalci, ki smo jih omenili, so krmarili Etrichove enokrovnike, takozvane »Golobe«. Avstrijski letalni leden je pokazal, da ti avstrijski enokrovniki, katere pogajajo avstrijski motorji tovarne Daimler, daleč nadkriljujejo vse aeroplanne drugih sistemov. Etrichovi »golobi« so leteli pri najhujšem vetru, ko so se aeroplani drugih sistemov skrivali v svojih kolibah. Odlikujejo se po hitrosti, po stabilnosti (stojnosti) in nepopisni nežnosti kretanj, ki opravičujejo ime »golobe«. Kar se tiče zunanje lepote, ga ni letala, ki bi se mogel primerjati avstrijskemu »Golobu«. »Golobi« imajo, kakor kaže, največ upanja, da si priborijo pri tekmah prvega avstrijskega letalnega tedna večino nagrad.

Dosedaj je veljal Blériotov aeroplan po celem svetu kot najboljši enokrovnik. Toda avstrijski letalni leden kaže, da »Golobe« nadkriljuje Blériota. Tržačan Widmer, ki krmari v Dunajskem Novem Mestu edini enokrovnik Blériotovega sistema, je napravil v sred do dokaj lepe polete nad mestom in kazal, kljubujoč vetru, izvrstnost svojega letala. Toda ko je veter narasel, je moral nazaj v svoj hangar in gledati krasne polete »Golobov«, ki so se zibali zmagoslavno v vetru.

Widmerja zopet zadela nezgoda.

Četrti dan, 7. oktobra, je tekmovalo za polet Dunajsko Novo Mesto-Neunkirchen in nazaj pet tekmovalcev. Le dva sta dospela, in sicer Stanger, ki je rabil 23 minut 9 sekund in Warchalowski, ki je rabil 24 minut 36 sekund. Tržačan Widmer je poskusil prekodeželni polet. Pri tem ga je zanesel močan veter na Dunaj. V bližini X. okraja, na Laaerbergu je pristal s tako silo, da se mu je letalo razbilo. Widmer je ostal nepoškodovan. Znano je, da je krmaril isti Blériotov enokrovnik, s katerim je priletel iz Gradeča v Trst in s katerim je dosegel na tržaškem letalnem tednu tako lepe uspehe. Prvi dan tržaškega letalnega tedna, se mu je pa ta aeroplan pri pristajanju prekopicnil in poškodo-

val, da ga je moral poslati v Pariz v popravilo. Sedaj ga pa menda ne bo mogče več popraviti. To bi bila torej tretja nezgoda mladega letalca pri kateri je ostal nepoškodovan.

Italijansko-turška vojska.

Bitka pri sv. Ivanu di Medua.

Lahi se lotili »Avstrijskega Lloyda«? Brindisi, 9. oktobra. O bitki, ki se je nedavno vršila med laškimi torpedovcem »Artigliere« in turškimi forti pri Sv. Ivanu di Medua, se poročajo sledeče podrobnosti: Boj je trajal 40 minut. Lahi pravijo, da so prizadeli Turkom velikanske izgube, števila mrtvih pa ne vedo. Poveljnik ladje »Biscaretti« je bil od drobca granate ranjen na desni nogi, a ne nevarno. »Artigliere« je poškodovan samo na dimnikih.

Carigrad, 9. oktobra. O bitki pri Sv. Ivanu di Medua poroča skaderski vali: Laški torpedolovec je poslal v pristanišče barkaso z enim častnikom in s sedmimi pomorščaki, da preiščejo parnik avstrijskega Lloyda in neke turške jadrnice. Turške čete so streljale na laško barkaso in jo z moštvom vred potopile. Nato je »Artigliere« začel obstreljevati Sv. Ivan. Poslopje valija in pristaniškega kapitana je bilo poškodovano, en turški vojak ubit. Turki so poškodovali dimnik in jambornico laškega torpedolovca.

Dunaj, 9. oktobra. Poluradno glasilo avstrijskega zunanjega urada »Wr. Allg. Ztg.« izvaja: Neki avstrijski diplomat se je izrazil o dogodku pri Sv. Ivanu di Medua tako-le: Bilo bi napačno pripisovati laški vladi vsled tega dogodka kakšne nekorektne namene. »Artigliere« najbrže še ni bil dobil povelja, da se mora umakniti na laško obal ali pa je na svojo roko iz vojaške gorečnosti začel svoje operacije v pristanišču. Laške kanonade v Jadranskem in Jonskem morju se gotovo ne bodo več ponovile.

Pariz, 9. oktobra. »Liberte« pravi o tem dogodku, da bo gotovo zopet povečalo nesoglasje med Italijo in Avstrijo.

Lahi potopili baje še dve turški torpedovki?

Rim, 9. oktobra. Govori se, toda se še ni moglo ugotoviti, da je brodogradniški torpedovki utopilo še dve turški torpedovki.

Kje se nahaja avstrijsko brodogradništvo?

Dunaj, 9. oktobra. »Zeit« poroča z ozirom na vest iz Carigrada, da se v Solunu pričakuje prihod avstro-ogrškega brodogradništva, sledeče: Od oficijelne strani se trdi, da je ta vest absolutno netočna. Avstro-ogrška eskadra se nahaja v severnem Jadranskem morju in izvršuje tam svoje vaje po določenem programu.

Obstreljevanje Tripolisa.

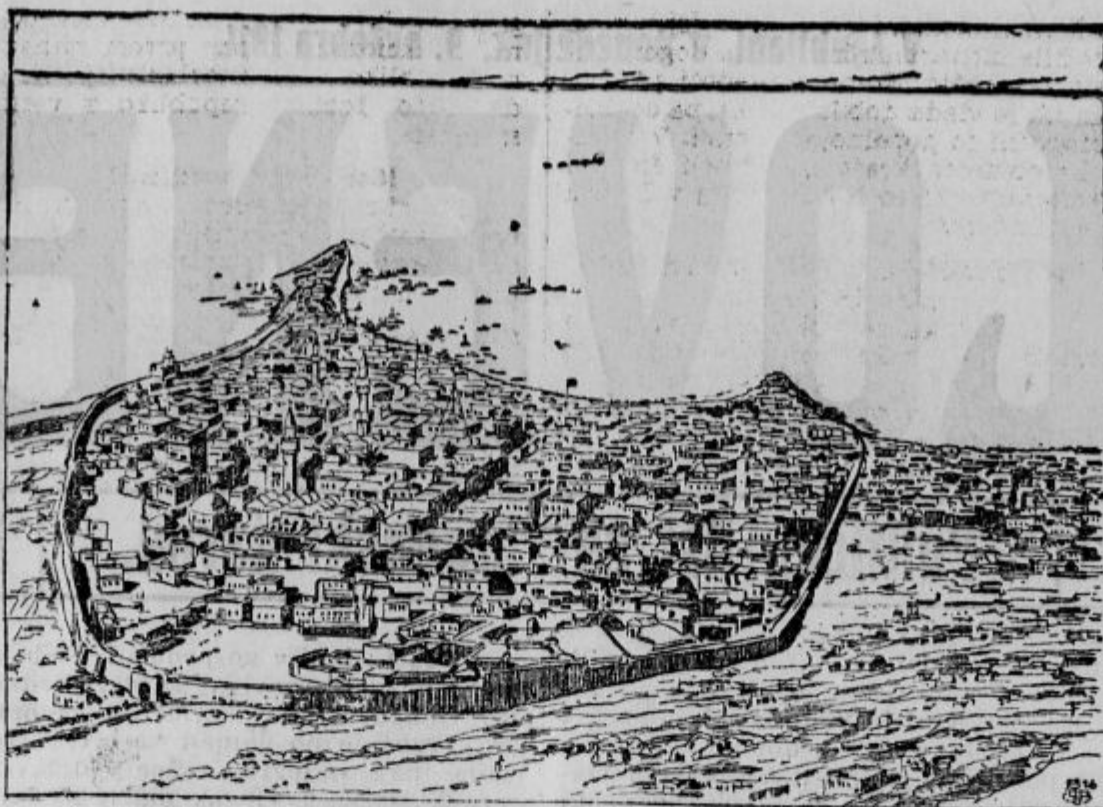
Rim, 9. oktobra. »Agenzia Stefani« poroča: Iz Tripolisa došle ladje poročajo: Laško brodogradništvo je obstreljevalo Tripolis v torek. V sredo sta bili utrdbi Hamidie in Sultanie porušeni. V sredo so Lahi preiskali baterijo Hamidie in zabili topove. V četrtek so Lahi izkrcali zahodno od Tripolisa mornarje, ki so zasedli utrdbi Sultanie in Hamidie. Na utrdbi Sultanie so Lahi razvili laško zastavo in razstrelili utrdbo Hamidie, da bi jo Turki zopet ne zasedli. Lahi so preiskali tudi baterijo ob svetilniku in jo zasedli. Medtem so prišli na krov ladje »Benedetto Brin« trije arabski glavarji, ki so naznanili, da se udajo in pa kot zastopnik konzulov nemški konzul, ki je prosil, da naj zasedejo Lahi mesto. Lahi so zasedli mesto popoldne. Turški transportni parnik »Derna« se je potopil. Prebivalstvo izroča puške.

Kako se je vršilo obstreljevanje Tripolisa.

Carigrad, 9. oktobra. Poroča se, da so pri obstreljevanju Tripolisa izgubili Turki 12 mož, 23 pa je bilo ranjenih. Tudi nekaj laških ladij je baje bilo po turških streljih poškodovanih. Vojno ministrstvo je dobilo od poveljništva v Tripolisu sledečo brzojavko: Vsled obstreljevanja je bilo porušeno veliko hiš. Laška artiljerija je merila na trdnjave, a je zadela mesto njih veliko hiš. Ubitih je bilo vsled nerodnosti laških topničarjev veliko ljudi, med njimi tudi žene in otroci. Zveza Carigrada s Tripolisom gre baje zdaj preko Tunisa. Turška vlada zaupa svojemu poveljniku v Tripolitaniji, Nohad beju, ki je eden najspodobnejših turških častnikov.

Turčija gre do skrajnosti?

Berolin, 9. oktobra. Po brzojavkah iz Carigrada se sodi, da izda turška vlada v kratkem komunike, ki bo vse velevlasti presenetil. Turška vlada bo naznanila represalije zoper laške

Pogled na Tripolis iz zrakoplova.

podanike v Turčiji, zoper laško blago in zoper laška posestva. Vlada hoče anulirati vse Lahom dovoljene koncesije, v prvi vrsti v rudokopih v Herakleji, katere Italija že osem let izvršuje.

Mobilizacija Turčije dementirana.

Carigrad, 9. oktobra. Turška vlada dementira poročila, po katerih mobilizira Turčija 600.000 mož. Dozdaj je mobilizirala Turčija zgolj 7. divizijo v Janini in Monastiru. Za obrambo maloazijskih obrežnih mest zadoščajo aktivni vojaki.

Omajano stališče turške vlade.

Carigrad, 9. oktobra. Stališče turške vlade je omajano, ker je odstopil Rešid paša, ki se ne vrne več na Dunaj.

Nova turška nota.

Carigrad, 9. oktobra. Turški ministrski svet je sklenil poslati velelastim novo noto, ki zahteva, da naj velelasti takoj izposlušajo mir. »Tannin« zahteva, da naj Turčija brezobzirno nadaljuje vojsko.

En Italijan ubit.

Carigrad, 9. oktobra. Turki so se polastili pri Smirni dveh laških trgovskih ladij, 10 jadrnic in 4 ribiških bark. Ko je nek italijanski pomorščak insultiral turško zastavo, ki se je razpela, je bil na licu mesta ubit.

Izgon Italijanov.

Solun, 9. oktobra. Vlada je 150 laškim ribičem konfiscirala ladje in raztrgala zastave, tako da so se morali ribiči vrniti v Italijo preko Ristovca na turško-srbski meji.

Carigrad, 9. oktobra. Turški ministrski svet je 8. t. m. ponoči sklenil, da morajo vsi Italijani osmansko cesarstvo v treh dneh zapustiti. Vrh tega je sklenil turški ministrski svet začeti zoper laško blago carinsko vojsko s carino sto od sto.

Lahi beže iz Carigrada.

Atene, 9. oktobra. »Meologos« poroča iz Carigrada: Carigrad je zapustilo že 1400 Lahov. Turška vlada je ustavila tri liste, med njimi oficijelno glasilo pravoslavne patriarha.

Italija in preganjanje Lahov v Turčiji.

Rim, 9. oktobra. Poročilo, da je sklenil turški ministrski svet izgnati iz Turčije tistih 50.000 Lahov, ki še bivajo v Turčiji, kakor tudi po turških pristaniščih pričetno bojotno gibanje proti laškemu blagu, je povzročilo v Rimu veliko razburjenje in to tembolj, ker je sodila laška vlada, da Turki ne bodo nastopili z represalijami po podani laški izjavi, da omeji Italija vojsko na Tripolis in ker se je odpoklicalo laško brodogradništvo od albanskega obrežja. Če Turčija izžene Lahe in prične napovedano carinsko vojsko, bo zahtevala Italija remeduro s posredovanjem velelasti. Napovedan izgon Lahov in bojot laškega blaga povzroči lahko zapletljive in ni izključeno, da pošljejo Lahi zopet svoja brodogradništva v turška morja v obrambo Lahov in da se prepreči napovedani bojot.

Turško brodogradništvo išče italijansko.

Carigrad, 9. oktobra. V visokih vojaških krogih se trdi, da je turška flota zapustila Dardanele, da poišče italijansko, kar da se je zgodilo na pritisk mladoturškega odbora.

Laški ekspedicijski zbor še zdaj ni odpotoval.

Neapelj, 9. oktobra. Čete določene za ekspedicijski zbor se zbirajo večinoma v Neapolju, koder je general Caneva 7. t. m. dopoldne prevzel poveljništvo zbora. Čete iz zbornega okrožja Neapelj in Sicilija ne bodo odšle v Tripolitanijo, ker so okužene od kolere. Laško poveljništvo ohranja svoje dispozicije popolnoma tajno, vsled česar nihče ne ve, kdaj da zbor odpotuje. V

notranjost Tripolitanije odkoraka zbor šele 15 dni po izkrcanju zadnjih čet. Iz Rima pa poročajo, da bo 1. divizija tega zbora v najkrajšem času odpotovala v Tripolis.

Italija mobilizuje tri armadne zbore?

Dunaj, 9. oktobra. »Reichspost« trdi, da mobilizuje Italija tri armadne zbore.

Črnogorci, Turki in Bulgari.

Carigrad, 9. oktobra. Turčija je vprašala črnogorsko vlado, zakaj da se pripravlja črnogorsko vojaštvo. Črnogorska vlada je odgovorila, da se Črna gora ne pripravlja na vojsko, marveč da gre za navadne krajne premestitve. Črna gora hoče ostati nevtralna. Bulgarski carigradski poslanik je pa izjavil nasproti velikemu vezirju, da ostanejo Bulgari nevtralni in je dementiral poročila, po katerih Bulgari koncentrirajo armado ob turški meji.

Egiptovski Arabci zoper Lahe.

Carigrad, 9. oktobra. Baje hoče 4000 egiptovskih Arabcev pod poveljstvom bivšega valija iz Bassore koračiti skozi Saharo v Bengazi, da se bojuje zoper Lahe.

Avstrijski poslanik pri sultanu.

Carigrad, 9. oktobra. Sultan je sprejel 7. t. m. dopoldne avstro-ogrškega poslanika Pallavicinija v daljši avdijenci.

Francozi proti vojski.

Pariz, 9. oktobra. V Parizu se je vršil impozanten shod, ki je obsodil laško vojsko v Tripolitaniji. Shod je vodil poslanec Francis de Pressen. Udeležil se je zborovanja tudi prejšnji turški trgovinski minister Haladšwin efendi.

Baje bo laškoturška vojska kmalu končana.

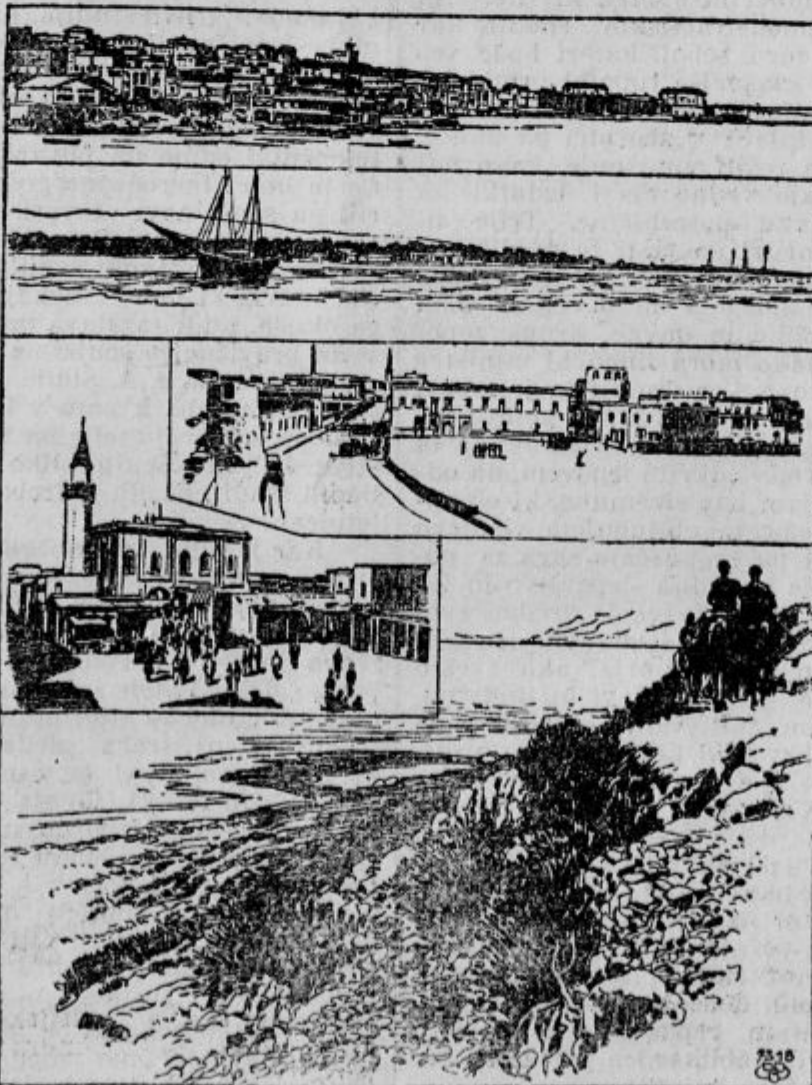
Pariz, 9. oktobra. Tukajšnji diplomatični krogi trdovratno trde, da se kmalu konča laškoturška vojska kljub poostrenemu položaju vsled sklepa turškega ministrskega sveta, da se izženejo iz Turčije Lahi. Okupacija Tripolitanije in Cyrenaice je vsaj glede na obrežje izredna. Pri mirovnih pogajanjih bo šlo v prvi vrsti za to, da se prizna integriteta otomanske države in da se plača Turčiji odškodnina v višini 50 do 60 milijonov.

Velelasti ne intervenirajo.

Berolin, 9. oktobra. »Vossische Zeitung« poroča z Dunaja: Velelasti še ne bodo kmalu posredovale. Turčija želi tako posredovanje, da obdrži Tripolitanijo, Italija pa posredovanja ne želi, dokler ne okupira Tripolitanije. Sodi se, da se sklene premirje ko zasedejo Lahi prelaze Garunskega pogorja in visoki plateau Tarhuna, 30 km južno od Tripolisa, ker bo šele takrat uničen vojaški odpor Turčije v Tripolitaniji. Sodijo, da se to izvede tekom dveh tednov.

Iz ljubljanske okolice.

— Vič. Nad vse zanimiv je boj, ki se bje tukaj za občinske volitve. Ko bi se bil Boltatu Pepe za te dni s Kudeluga priselil k nam, bi se bil preskrbel z raznim zanimivim gradivom za svoje podlistke. Z našo stranko bi sicer ne imel mnogo dela, kajti naši volilci so že na jasnem, da bodo oddali svoje glasove kandidatom S. L. S. A pri naprednjakih in demokratih je še vse zmedeno, kakor v Babilonu. Interesantno je, kako krpajo svoje kandidate. Prvo kandidatno listo so zavrgli, ker je bilo v nji še preveč naših. Sklicali so novi sestanek, na katerem so kričali na vse kriplje: S klerikalci vun! Medkljic: Vi boste šli pa v četrtek vun! In naši stvari v prid so se srečno znebili še nekaterih »klerikalcev«. Štiri so pa le še pridržali. Prvo besedo je imel baje g. Tribuč, kateremu so se politične rane iz zadnjih državnozborskih volitev nekoliko zacelile in se ga je lotilo zopet veselje kandidirati. Po vročem in hudem preklanju so končno vendar zlimali kandidatno listo in jo prekrstili v: kandidati naprednih volilcev. V koliko so ti napredni dobro vemo. Med kandidati je nekaj takih, ki so se znani iz znanege jajčnega bombardma o priliki otvoritve Društvenega doma. Nocoj imajo »združeni volilci« zopet shod. Mogoče je, da doživimo še tretjo izdajo kandidatov pod novim imenom. Iz vsega tega se vidi, kakšne moči imajo nasprotniki v svojih vrstah. Bog varuj, da bi taki elementi dobili v roke vajeti občinske uprave. Zato Vičani—Glinčani, volilci! Pozor! Niti trenutka poštene agitacije ne zamudimo! V naši moči je, da enkrat za vselej zapremo tem ljudem vhod do občinske uprave. Prihodnji četrtek vsi na volišče in oddajmo brez cepljenja glasov svoje glasovnice, na katerih bodo samo imena naših volilnih mož in somišljenikov S. L. S. Naši

Slike iz Tripolisa.

1. V luki Bengasi. — 2. Pogled na Derno. — 3. Trg della Beladia v Bengasi. — 4. Vojašnica in vojaško vežbališče v Bengasi. — 5. Turška patrolja na obrežju pri Dorni.

kandidati so:

I. razred: Odborniki: Robežnik Ivan; Lavrič Josip, Vič 44; Končan Ivan; Javornik Franc; Umek Ivan; Malavašič Anton; Novak Franc; Oblak Franc, Glince 4. — Namestniki: Pezdir Kranc; Leskovec Ivan; Podlesnik Ivan; Čatar Alojzij.

II. razred: Mesesnel Edvard; Pavlič Franc; Gutnik Franc; Kušar Anton, Glince 9; Pance Franc, Vič 8; Mehle Anton; Gorjup Franc, Glince 89; P. Avgustin Čampa. — Namestniki: Skopec Franc; Sušnik Ivan, Pliberšek Ivan; Oblak Anton, Vič 67.

III. razred: Pirnat Ivan; Marn Alojzij; Belič Anton, Vič 5; Povše Ivan; Šegatin Franc; Prme Matevž; Knez Franc, Glince 196; Bučar Franc, Glince 226. — Namestniki: Tomc Franc; Velkavrh Matevž; Kos Henrik; Popit Franc.

Tem, na zaupnem shodu soglasno izvoljenim možem, volilci, zaupajte tudi vi svoje glasove prihodnji četrtak. Držimo strogo disciplino in vzajemnost, ne da bi kršili glede imen pri volitvi. Agitirajte pri somišljenikih, da bodo glasovnice natančno izpolnjene in da pridejo gotovo vsi volit. Na dan volitve pa se držite reda, vse naj se vrši dostojno, pravično, da nam nihče ne bo mogel očitati kake nepostavnosti. Ako bomo to vse izpolnili, je zmaga na celi črti gotova in liberalizem in soc. demokratizem, ki se zdaj tako prijateljsko objemata bosta pri nas v četrtak strta in legla v skupni grob.

Socialnodemokratski napad na ministra dogovorjena sivar?

»Ostdeutsche Rundschau« poroča, da nadaljuje državna policija s poizvedovanji o socialnodemokratskem napadu na justičnega ministra, zlasti pa s poizvedovanjem za prvim povzročiteljem napada, ker kažejo vsa znamenja, da je bil napadalec Njeguš samo orodje v rokah drugih. Zlasti se pripisuje velika važnost vprašanju, na kak način je prišel napadalec v posest revolverja. Zelo čudno je, da kupi dalmatinski mizarški pomočnik za svoje namene ameriški revolver najnovejše konstrukcije, torej najmodernejšo orožje, ki nudi pri streljanju največjo sigurnost. Obenem je tudi dokazano, da je vrste revolverjev sploh v Njeguševi domovini ne prodajajo in da ga zaradi

Dr. Hohenburger.

tega tudi v Dalmaciji kupiti ni mogel. Tako vstaja sum, da je napadalec dobil orožje od kake druge strani za popolnoma določene namene. Posebno pozornost je vzbudilo pri oblasteh dejstvo, da je bil Njeguš še od svojih vojaških let znan kot dober strellec. Državna policija tudi zelo natančno poizveduje o zadnjem bivanju socialnodemokratskega strankinega uradnika Pavlina v Dalmaciji, vendar se vzdržuje o tem še stroga tajnost. Tudi okoliščina, da se je Pavlin predstavil policiji šele pet ur po napadu in da je imel med tem časom dolge razgovore s socialnodemokratskimi poslanci, je dala povod policijskim poizvedbam. Značilno je nadalje tudi dejstvo, da Njeguš pri zaslišanju ni niti z eno besedico omenil svojega znanstva s Pavlinom.

Profirevolucija na Portugalskem.

Iz Bajadoza se poroča: Stroga cenzura portugalskih oblasti nad brzojavkami, ki gredo v inozemstvo, zelo otežuje, ustvariti si jasno sliko o tem, kar se na Portugalskem godi. Došle vesti, na podlagi informacij pri različnih virih, brezdvomno pričajo, da se je revolucija razširila preko vseh severnih portugalskih provinc. Vlada je povsod mobilizirala čete. Ob španski meji so varnostne odredbe vlade najmočnejše. V Oportu je veliko število podčastnikov, zapletenih v zaroto ter sta med aretovanimi monarhisti tudi dva višja častnika. Veliko število kompromitiranih oseb je pobegnilo na morje. Zatrjuje se, da se cela vrsta monarhistov, ki imajo preko meje zveze z kralju zvestimi emigranti, v zadnjem času močno peča z utihotapljenjem orožja. Nek por-

tugalski obmejni komisar je izjavil, da je bila monarhistična vstaja dogovorjena za soboto. Kompromitujoči papirji, ki jih je vlada dobila v roke, pa so onemogočili jo popolnoma izvesti. V španske obmejne kraje so dospeli številni emigranti, ki so bivali doslej v Parizu in Londonu.

Svobodomiselnici hočejo obešati katoliške duhovnike.

Lizbonska republiška vlada je izdala oklic, v katerem hujska proti katoliškim duhovnikom, češ da so najnevarnejši obstoj države. Po oklicu proti duhovnikom nahujskani karbonarji v Oportu, kamor monarhisti še niso prodrli, so nato hoteli obešati katoliške duhovnike, a so najljubšo svobodomiselnost zabavo preprečili vojaki, medtem ko policija ni ničesar storila proti nahujskani sodrgi. Sploh gospodarijo v Oportu svobodomiselnici tako, kakor to znajo zgolj svobodomiselnici. Zažgali so 6. t. m. osrednje semenišče, ki je z dragoceno, nenadomestljivo knjižnico zgorelo do tal.

Vpad monarhistov.

Iz Pariza se poroča: Potrjuje se, da razpolagajo monarhisti s tremi topničarkami, ki že križarijo pred Oportom. Poveljnik monarhističnih vojakov poveljuje že 25.000 vojakom, ki so koncentrirani severnovzhodno Oporta. Po drugih poročilih imajo monarhisti 30 Kruppovih topov. Po drugih poročilih so bili monarhisti v dveh manjših praskah poraženi in so izgubili skupno 50 mož.

Pri Santi Lisi

je prestopilo 1400 vojakov s častniki Conceirosovi armadi. V Viana del Castelo sta odstranila dva kavalerijska eskadrona republikanske zastavo z vojašnice in jo namestila z modro - belo kraljevo zastavo. Nato so proglasili monarhijo.

Kako so prekorčili monarhisti portugalsko mejo.

»Intransigeant« objavlja iz Turyja ob španski meji, poročilo polkovnika Quisto: Monarhistični vojaki so na petih krajih s 5000 oboroženimi kmeti prekorčili špansko mejo in prodirajo naprej. Monarhistom poveljujejo polkovniki Conceiro, Almeida in Questo. Kmetje so se pridružili monarhistom, ki so imeli kmalu zbranih 10.000 vojakov. Skozi Chavaz in Braganzo smo šli kakor v triumfu. Razpolagamo zdaj z 10.000 vojaki, z močno artiljerijo in s kavalerijo. Tudi v Bragi se je z velikanskim navdušenjem proglasila in razobesila kraljevska zastava. Posebni poročevalec »Daily Newsa« pa poroča, da je govoril v Tuyu z zarotnikom Women Christo, ki poveljuje skupno s kapitanom Conceirom rojalistični invazijski armadi. Women Christo je pripovedoval, da je prekorčil Conceiro v četrtak portugalsko mejo. Večina častnikov, a tudi vojakov se je prepeljalo v 20 avtomobilih. Pri armadi se nahaja tudi princ Franc Jožef, sin pretendentu Don Miguela Braganza in princ Xavier Parma, brat princesinje Cite, neveste bodočega avstrijskega prestolonaslednika. Pri Santalini se je baje bila huda bitka z vladno republikansko armado. Conceiro upa, da prodero s 30.000 vojaki, ki jih bo rekrutiral med kmeti, pred Oportu. V mesto se bo pripeljal novi kralj in se bo iz Oporta nadaljevala vojska proti republikanski Portugalski.

Danes so došla o vpadu monarhistov sledeča brzojavna poročila:

Avstrijski in francoski častniki pri protirepublikanski armadi.

Berolin, 9. oktobra. »Vossische Zeitung« poroča z Dunaja: V armadi portugalskih rojalistov se nahaja poleg obeh princov de Braganza in Parmškega vojvode tudi več avstrijskih in francoskih častnikov, ki pripadajo visokemu plemstvu in ki so si nadeli druga imena. Denar so baje zbrali ameriški milijarderji. Orožje, topovi in strojne puške so izdelane v Ameriki. Bivšega kralja Manuela so rojalisti pozvali, da naj pride v vojaški tabor, a Manuel se še ni odzval.

Izjava ekskralja Manuela.

London, 9. septembra. Poročila španskih listov, po katerih bi se bil ekskralj Manuel vrnil na Portugalsko in da že biva pri monarhistični armadi, se ne potrjujejo. Ekskralj Manuel je marveč obvestil iz svojega gradu v Aberconu, da so objavljena poročila izmišljena in pooblastil časopisje, da naj to izjavo vzame na znanje. — Londonsko časopisje tudi poroča, da poročila o zmagah monarhistov niso utemeljena in da so bili dosedanj spopadi med monarhisti in republikanci malopomembni. Republikanski vojaki so do zdaj gospodarji položaja.

Anarhisti in karbonarji za republiko.

Berolin, 9. oktobra. Karbonarji so nabili v Lizboni lepake. v katerih

groze, da bodo razstrelili hiše vseh znanih reakcionarjev pri prvem napadu na republiko. Tudi anarhisti izjavljajo, da bodo branili republiko z vsemi sredstvi.

Monarhisti poraženi?

Pariz, 9. oktobra. »Agence Havas« poroča iz Lizbone, da so republikani porazili monarhiste, ki so se umaknili nazaj na Špansko.

Republikanski vojaki zasledujejo monarhiste.

Oporto, 9. oktobra. Proti Marantelli so odkorakali republikanski monarhisti. Oklopnica »Vasco da Gama« je zasidrana v pristanišču Leiksem. Republikanski vojaki so zasedli najvažnejše točke in zasledujejo monarhiste.

Kje je Conceiro?

»Daily Telegraph« poroča iz Oporta, da je monarhistična ekspedicija 700 mož pod poveljstvom stotnika Commacho zasedla šest manjših mest v provinci Braganza. Pridružilo se jim je 3000 oboroženih oseb s severa. Conceiro je s četo monarhistov v Cinhaesu.

Brodovje proti monarhistom.

Lizbona, 9. oktobra. Bojna ladja »Vasco di Gama« je odplula proti severu. Sledili sta ji tudi dve drugi bojni ladji. Ta koncentracija brodovja je naperjena proti monarhističnemu gibanju na severu.

Neuspeh monarhistov?

Poročila republikanske vlade trdijo, da je v Chavesu, Braganzi in Castelobrankei nastal zopet mir in red in da je aretiranih mnogo monarhističnih agitatorjev.

Dnevne novice.

+ Vsepravaška sloga. Združenje hrvaških pravašev je gotova stvar. Za predsednika vrhovne uprave skupne stranke za Hrvatsko, Slavonijo, Bosno-Hercegovino, Dalmacijo in Istro je izvoljen soglasno dr. Mile Starčević, za podpredsednike: za Hrvatsko Slavonijo dr. Aleksander Horvat, za Dalmacijo državni poslanec Ivo Prodan, za Istro dr. M. Laginja, za Bosno in Hercegovino dr. Nikola Mandić, za tajnika: dr. Vl. Prebeg in Ivan Peršič, za blagajnika dr. Josip Pazman. Na sestanku se je razpravljalo tudi o razmerju vsepravaške stranke do Slovencev ter je bilo sklenjeno:

»Oslanjajući se o hrvatsku pragmatičku sankciju, podupirati će stranka prava svomsnagom nastopanje braće Slovenaca, da se i slovenske zemlje prikupe hrvatskom državnom tielu. Radi toga stranka prava utirati će puteve tom sjedinjenju jedinstvenom i složnom gospodarskom organizacijom hrvatskoga i slovenskoga naroda i medjusobnim podupiranjem na privrednom polju.«

Uredništvo »Slovenca« je vsepravaško slogo pozdravilo z naslednjo brzojavko: »Navdušeno pozdravljamo slogu bratov. Združeni v delu in ljubezni do domovine ustvarjajmo Veliko Hrvatsko!«

+ Političen shod v Dolenjem Logatcu. V nedeljo, 8. t. m., se je vršil v »Društvenem domu« v Dolenjem Logatcu političen shod, na katerem je poročal z ozirom na bližajočo se občinske volitve deželni odbornik dr. Vl. Pegan. Dvorana, kakor tudi galerija sta bili polni. Na shod je prišlo nekaj liberalčkov, ki si pa niso upali niti ugovarjati, niti zabavljati. Pri prihodnjih občinskih volitvah bo v Dolenjem Logatcu liberalizmu za vedno odklenalo.

+ V Starem trgu pri Kočevju je bil včeraj shod Kmečke zveze za Belo Kraljino, ki je dokazal, da se stališče S. L. S. v poljanski dolini utrjuje vedno bolj. Stotine ljudstva so sledile z vidnim zanimanjem govoru držav. poslanca E. Jarca in navdušeno odobrile delo naše stranke. Niti nasprotniki, ki so prišli na shod s svojim voditeljem, si niso upali ugovarjati.

+ Dr. Rybačeva interpelacija o Albaniji. V sobotno brzojavno poročilo v tej zadevi se je vrinila pomota. Tam stoji, da so interpelacijo vložili poslanci dr. Rybač, dr. Kramar in dr. Šusteršič. V resnici je pa interpelacijo vložil dr. Rybač sam. Sicer je pa dr. Rybačeva interpelacija tako znamenita po vsebini in obliki, da jo objavimo v kratkem v celem besedilu. Iz interpelacije se razvidi, da je stališče tržaških Slovencev diametralno nasprotno onemu naših liberalcev in socijev.

+ Na shodu avstrijske protialkoholne zveze »Kreuzbündnis«, ki se je vršil včeraj v Gradcu, je med drugimi govoril tudi dr. Krek o »Grehu pijanosti po nauku sv. Tomaža Akvinskega«, kakor izzvezo iz glasila zveze »Österreichs Kreuzfahrer«. Upamo, da

nam slovenska abstinencijska organizacija preskrbi o graškem shodu obširnejše poročilo.

+ Nenadna smrt. Vipava 8. oktobra. Pretresljiva vest se je v soboto zvečer, 7. oktobra, bliskovito razširila po Št. Vidu in vipavski dolini: g. župnik Ivana Globelnika so našli pri Žerovičevem mlinu mrtvega. Zadel ga je srčna kap. Gospod župnik je tožil celo popoldne o silni vročini v prsih. To je bilo najbrže vzrok, da se je šel hladiti v vodo, kar je ob enakih napadih večkrat z uspehom storil. Smrt je brez dvoma nastopila nenadoma. S pokojnim župnikom je župnija izgubila gorečega dušnega pastirja. Dasi je bil v župniji nekaj nad eno leto, si je vendar pridobil v tem kratkem času srca vseh župljanov. Lahko rečemo, da v župniji ni imel sovražnika. Zalovanje za njim je naravnost v srce segajoče. Rajni gospod župnik je bil rojen 11. februarja leta 1865 v Škocijanu pri Dobravi, v mašnika je bil posvečen dne 23. julija 1891 in je letošnje počitnice sredi sošolcev v Bohinju obhajal 20letnico mašništva. Služboval je kot kaplan pri Sv. Trojici na Trebelnem, nato dve leti kot župni upravitelj v Polšniku, kjer je postal župnik in deloval še nadaljnih 13 let. V Polšniku je zidal novo cerkev, napravil nove zvonove in popravil razen ene vse podružnice. Dne 14. avgusta 1910. je prišel v Št. Vid pri Vipavi, kjer ga je kot vrlega delavca v vinogradu Gospodovem zadel nenadoma smrt, upajmo, da pripravljenega. Pogreb bo jutri v torek ob 10. uri dopoldne. R. I. P.! — Slov. glasbeno društvo »Ljubljana« je danes na č. g. dekana Lavriča v Vipavo poslalo naslednjo brzojavko: »Ko devljete v grob uzornega sobrata žaluje z Vami glasbeno društvo »Ljubljana« za enim svojih najzvestjših prijateljev. — Za društvo: Dr. Pegan, predsednik.

— Telovadni odsek Orel v Črnem vrhu nad Idrijo vabi k prireditvi dne 15. oktobra 1911 v posojilnični hiši. — Igrala se bo znana narodna igra »Tri sestre«. Vsi prijatelji društva dobrodošli.

— Povoden jna Gorenjskem. Zadnji nalivi so napravili na Gorenjskem veliko škode. Posebno prizadeta je dolina od Jesenic do Kranjske gore. Oder nameravanega novega betonskega mostu čez Savo pri Mojstrani, ki ga gradi deželni odbor, je narasla Sava odnesla. Železniška proga med postajama Dovje in Kranjska gorja je v dolgotni 4 km tako poškodovana, da so morali potniki to daljavo peš prehoditi.

— Novice iz Gorij. (Občinske volitve. — Vintgar poškodovan.) Naša občina se je zopet postavila. Pri občinskih volitvah so zmagali, kakor je bilo pričakovati, zopet samo vrli naši možje. Dne 10. septembra pa so izvolili prejšnjega župana, vrlega in vsem priljubljenega Jakoba Jana. Dobil je prav vse glasove. Čast mu! Volili smo demokratično, dali mesta pri občinski upravi vsem stanovom. V našem občinskem odboru sedi poleg kmeta tudi delavec in železničar. — Vintgar je zadnja povodenj zelo poškodovala, prvi most je razrtd, skoraj do cela uničena je galerija. Škode je vsaj 1000 kron. Že sedaj apeliramo na dobrohotnost deželne uprave. Radovna je narasla 2 m 30 cm nad normalom. Od leta 1882. ljudje ne pomnijo takega naliva in tolike povodnji. Tvrdki Žumer napravila je narasla voda mnogo škode. Največ pa trpi mlinar Brajc, kojemu je odneslo jez. Škode ima 5000 K.

— Smrtna kosa. Umrl je v Trstu nekdanji trgovec Bovčan Rihard Fanningar po daljšem bolehanju. — Umrl je v Gorici solastnik znane tvrdke Peter Venuti, g. Alojzij Venuti, star 57 let.

— Sneženi plaz odnesel dva moža. Iz Loga pod Mangartom se poroča, da sta šla v ponedeljek dva moža, in sicer Štefan Štrukelj iz Koritnice in Andrej Marka iz Loga iskat koštrune na planini. Ker pa je tiste dneve zapadel po planinah sneg, sta zašla na kraj ene strmine. Sneženi plaz se je odtrgal in pobral s seboj oba moža. Marka so dobili domačini še isti večer na kraju nesreče še precej poškodovanega, Štruklja pa so dobili šele v torek popoldne zasutega in mrtvega. Pokojnik zapušča vdovo s tremi otroci.

— Umor policijskega agenta. Danes se je pričela na Reki porotna obravnava proti 29 let staremu Mihaelu Paulinu, rodnom iz Novega mesta na Dolenjskem, ki je obdolžen, da je zabodel na Reki policijskega agenta Ljubiča. Paulin je Ljubiču zasadil nož v trebuh s tako silo, da je Ljubič v par dneh umrl.

— Tvrdka Ladstätter mora plačati globo 40.000 kron. Znana tvrdka Brata Ladstätter Kristijan in Jožef Ladstätter je bila radi večletnih davčnih prikrajšav obsojena na denarno globo 40.000 kron. Proti razsodbi finančnih

oblasti se je tvrdka pritožila na upravno sodišče, ki je pa odklonilo pritožbo.

— **Srbsko meso dovoljeno.** Poljedelsko ministrstvo je dovolilo prvi dunajski veliki klavnici uvoz 5000 glav goveje živine in 15.000 prašičev, tvrdki Schleifelder & Komp. 5000 glav govede in 10.000 prašičev ter belgrajski tvrdki A. Gascau & Komp. 7000 glav goveje živine in 10.000 prašičev iz Srbije izven kontingenta na Dunaj, v Budimpešto, Gradec in druga velika mesta.

— **Dvojni samoumor v Trstu.** V soboto ob 5. uri in tri četrt popoldne se je pojavil v neki gostilni v ulici degli Artisti zaljubljen par. Ženska je naenkrat potegnila iz žepa stekleničico in izpila v samomorilnem namenu phenilovo kislino. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je ob 9. uri umrla. Kmalu potem se je usmrtil tudi njen ljubimec s phenilovo kislino, ki jo je spil pri nekem prijatelju. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je ob pol 11. uri umrl. Nesrečni par sta bila 26letna Lucija Dal Bello in 30letni zidar Ivan Spaggiani.

— **Grmu se je priglasilo letos 78 učencev.** To je najboljši dokaz, kako potrebna je bila reforma statuta in programa grmske šole, ki se je izvršila v zadnjem letu.

Štajerske novice.

— **Upravno sodišče o hrastniških šolah.** 7. t. m. se je vršila pred upravnim sodiščem razprava o pritožbi občin Trbovlje in Dol, kakor tudi okrajnega šolskega sveta v Hrastniku proti nemškemu ministrstvu zaradi naprave javne šole v Hrastniku s izključno nemškim učnim jezikom. Nemški Schulverein je vzdrževal od l. 1907. v Hrastniku zasebno šolo, ki so jo pa l. 1908. hoteli izpremeniti v javno ljudsko šolo ter jo naprtili občinam. Pri komisionelnih poizvedbah so se zastopniki občin Trbovlje, St. Krištof, Dol in okrajnega šolskega sveta v Hrastniku izrekli proti tej nameri, češ da morejo nemški otroci uživati dovolj pouka v že obstoječi javni dvojezični šoli. Medtem se je pa že okrajni šolski svet v Laškem izrekel za eno-, oziroma dvorazredno javno nemško šolo v Hrastniku. Upravno sodišče je omenjeno tozadevno pritožbo odklonilo, češ da po zakonu ni dovolj utemeljena.

— **Opekarna pogorela.** Brežice, 6. oktobra: Nocoj je zgorela H. Faleschinijeva opekarna za »Hrastincev«. Ko je došla mestna požarna bramba, je plamen skoro že pojenjavil. Na srečo ni bilo vetra.

— **Radil izgube pri kegljanju** se je obesil v občini St. Jurij ob južni železnici 18 let stari posestnikov sin Mihael Spolenak.

Ljubljanske novice.

— **1. Predavanje S. K. S. Z.** Jutri v torek, 10. t. m., predava v mali dvorani »Ljudskega doma« (II. nadstropje) gospod Franc Terseglav: Judovski narod in njegove posebnosti. Začetek točno ob osmi uri zvečer.

— **1. Telovadba starejših Orlov v Ljubljani** bo odslej v ponedeljkih v telovadnici »Ljudskega Doma«. Danes se prične telovadba točno ob 8. uri zvečer. Vsi starejši prijatelji Orla se vabijo, da se udeležujejo te telovadbe.

— **1. V katoliškem društvu rokodelskih pomočnikov** se prične zopet redni pouk v nekaterih tečajih in pevske vaje. Moški zbor ima redne pevske vaje vsak torek in petek ob 8. uri. Pouk v nemščini bo vsako nedeljo ob 11. uri. Kdor se hoče udeleževati pouka, naj zanesljivo pride v nedeljo, 15. t. m., ob 11. uri v društveno sobo. Na one, ki bi se pozneje oglasili, se ni mogoče ozirati. Pričetek rednih predavanj in drugih tečajev se bo kmalu naznanil. — Včeraj se je vršil vsprejem novih članov; vsprejetih je bilo v društvo sedem rokodelskih pomočnikov.

— **1. Za slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«** sta darovala gg. Avgust Puš, deželni oficijal in Karol Majce, čevljarski mojster, ob priliki neke stavbe vsak 10 K. Hvala darovalcem, ki sta tako odlično v dejanju pokazala zanimanje za naš glasbeni napredek. Živeli nasledniki!

— **1. Turški romarji.** Včeraj se je skozi Ljubljano peljalo 60 bosanskih in hercegovinskih Mohamedancev na božjo pot v Meko. Ko se je na južnem kolodvoru vlak ustavil, so šli Turčini naglo iz vozov na travo, se tam sezuli, umili, potem pa pognili po travi papir, na katerega so poklekli in s povzdignjenimi rokami, zroč proti vzhodu, molili Alaha. Ko so končali, so zopet šli v vozove ter se odpeljali proti Trstu. Ta običaj je v Ljubljani le redkokdaj višeti.

— **1. Dve nesreči zaradi hrušek.** Včeraj je tresel v Ljubnem na Gorenjskem

PORTUGALSKA V OROŽJU.

Slika kaže zemljevid Portugalske in na njem zaznamovane kraje z naj-

posestnik Ivan Sneder hruško, na kateri mu je spodrsnilo, vsled česar je padel na tla in si zlomil križ. — Nek nam po imenu še neznan mladenič je pa pri Radovljici klatil z nabito puško hruške in sicer tako, da je držal za cev, s koptim pa otepaval veje. Pri tem se je sprožila puška in je strel zadell mladeniča v prsa, nakar je nezavesten oblašal. Oba so prepeljali v deželno bolnišnico.

— **1. Javno nasilstvo.** V soboto zvečer je služboval policijski stražnik v neki gostilni na Zabjaku, kjer sta začela dva domobranca po gostilni rogoviliti ter nikakor nista hotela plačati svojih računov. Komaj ju je stražnik opozoril na dostojnost, ga že naskoči 26let. delavec Franc Eržen. Medtem ko je hotel stražnik tega pomiriti, se pa zapodi vanj en vojak z vso silo, nakar zbeži s svojimi tovarišmi po Hrenovi ulici proti Marijinim toplicam, kamor ju je stražnik zasledoval. Ko je vojak uvidel, da ne bo mogoče uiti, se ustavi ter potegne bodalo, nakar je bil stražnik prisiljen potegniti sabljo. V tem se pa nabere okoli nju množica ljudi, ki je začela na ves glas klicati policojo na pomoč, kar je priyabilo še več ljudstva. Stražniku sta naglo priskočila na pomoč dva peka in med tem ko so se borili in izvil vojaku bodalo iz rok, je drugi vojak ušel, a temu je priskočil na pomoč Eržen, kateri je preje stražniku sledil. Na pomoč je priskočil potem še nek narednik in pomiril vojaka. Ko so prišli še drugi stražniki, so vojaka in Eržena odvedli na magistrat, kamor je prišla po vojaka vojaška patrulja, Eržena so pa deli pod ključ in ga izročijo deželnemu sodišču.

— **1. Še ena rabuka z vojniki.** Ko so sinoči okoli 11. ure prišli po Dunajski cesti hlapci Jakob Florjančič, Jožef Skubic in Peter Maurin, so začeli razgrajati, nakar pridejo iz mesta trije topničarji. Med preprirom so se spopadli in je pri tem potegnil topničar sabljo in z robom Skubica udaril po glavi ter ga znatno poškodoval. Skubica je to tako razsrdilo, da je skočil v svojega nasprotnika, mu vzel sabljo ter ga z njo tako pretepel, da ga je težko poškodoval in ga končno vrgel v cestni jarek. K prizoru je prišla vojaška patrulja in policija, katera je hlapce aretovala, vojake so odpeljali pa v vojašnico. Skubic je vojaka tako zdelal, da so ga morali oddati v bolnišnico. Katero stran zadene krivda, bo dognala preiskava.

— **1. Dotična ženska,** ki je našla v nedeljo, 8. t. m., ob pol 10. pred glavnim vhodom stolne cerkve sivo pelerino, se pozivlja, da isto nemudoma odda v »Katoliški Bukvarni«.

Razne stvari.

— **Četrti ruski dreadnought** so spustili v četrtek v morje.

— **Sherlock Holmes umrl.** »Sherlock Holmes«, znana figura genialnega detektiva iz romanov angleškega pisatelja Conan Doyleja, je umrl v osebi doktorja Josipa Bella. Poročajo iz Edimburga, da je tam umrl zdravnik

različnejšimi vojaškimi posadkami. V severnih krajih se vrše zgoraj opisani boji med republikani in monarhisti.

dr. Josip Bell, znan po celi Škotski in Angleški radi svojega preciznega in genialnega opazovanja bolnikov, ki mu je pridobilo mnogo navdušenih učencev. Čudovita induktivna zmožnost njegovega duha je napravila na pisatelja Conan Doyleja tako globok vtis, da jo je vtisnil v svojem svetovno-znanem junaku Sherlock Holmes-u.

— **Vlak oropan.** Ponoči, 6. t. m., je napadlo pri Plazovu na progi Krakov—Lvov pet roparjev tovaren vlak. Z revolverji so prisilili strojevodjo, da je ustavil vlak, nakar so oplenili več vagonov. Neki železničar je roparjem ušel in telefoniral v Krakov po policijo, ki je pa prepozno došla in ni več dohitela roparjev.

— **Prvi fotograf v letalnem stroju.** V torek popoldne se je na dunajskem novomeškem letališču dvignil pilot inženir Sablatnig s svojim letalnim strojem v zrak in sicer prvič s poklicnim fotografom Karolom Zapletal. V višini 100 do 150 m sta obletela letališče. Zapletal je fotografiral z letalnega stroja letališče s hangarji in okolico.

— **Volivci proti Podreccu.** Iz Rima poročajo, da zahtevajo volivci poslanca Podrecca, urednika lista »Asino«, naj odloži svoj državnozbornski mandat, ker se je izrekel za vpad Italije v Tripolis.

— **Kulturna slika iz Madjarske.** Iz Velikega Varadina javljajo dne 19. t. m.: Sinoči so imeli odvesti od tu tri vlomilce, ki so okradli trgovca Samuela Grünvalda za 10.000 kron. Na kolodvoru se je zbrala silna množica ljudi, ki so se postavili pred lokomotivo, se obesili na kolesa, tako da vlak ni mogel odpotovati. Brezuspšno se je trudilo redarstvo, da bi odgnalo napadalce. Ljudje so pograbil po palicah ter so začeli nabijati aretirance. Enemu njih so bili izbiti zobje. Hrup je bil strašen. Videti je bilo tudi ljudi, oboroženih z noži, bokseri in drugim orožjem. S težko muko se je slednjič vendar posrečilo redarstvu, da je rešilo aretirance.

— **Jean-Jacques Rousseau** je svoj čas, v veliko ogorčenje celega kulturnega sveta in posebno francoske aristokratske inteligence, na tozadevno vprašanje francoske akademije odgovoril, da civilizacija nikakor ne pospešuje npravnstvenega razvoja in blagostanja človeštva. In zgodovina mu da prav. Japonsko časopisje konstatira, da se je vzdignilo število obsodb na Japonskem leta 1905. na 53.000, leta 1910. pa na 73.000, torej v petih letih za 40%! Rapidni razvoj cesarstva je izkopal zmirom globljejši jarek med kapitalom in proletarstvom in prinesel z bogastvom tudi korupcijo, tatvino in umor.

— **Sodrugom se odpirajo oči.** Iz šidske soc. demokratične organizacije je izstopil sodrug K. Vičanović. Svoj izstop utemeljuje v javnem pismu s tem, da znani voditelj soc. demokratov Korač je piščanec, ima veliko, krasno stanovanje, da si drži dva psa za zabavo, da nosi njegova žena drage klobuke, on fino obleko itd., delavstvo pa strada. Mož bi bil to razliko med delavcem in soc. demokraskim voditeljem že davno lahko opazil, ne le pri Koraču, marveč

tudi pri raznih Demetrovičih, Adlerjih itd.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZA DALMATINSKO ŽELEZNIŠKO ZVEZO.

Dunaj, 9. oktobra. Danes je dospela na predsedstvo zbornice brzojavka občinskega sveta v Splitu, v kateri občinski svet konstatira, da je notorično dejstvo, da se Ogrska z vsemi sredstvi bori zoper to, da bi se Avstrija zvezala z železnicami z Dalmacijo in Ogrsko. Avstrija pa ni imela nikoli zadostij energije, da bi se Ogrskom odločno nasproti postavila. V zadnjem času se je vendar doseglo, da se je Ogrs s pogodbo prisililo, da morajo zgraditi liško železnico, ako hočejo dobiti drugo progono na Kašov-Oderberški železnici. Zda se pa čuje, da so se baje avstrijski posredovalci temu odpovedali. Ako se ta vest uresniči, je s tem gospodarska usoda Dalmacije zapečaten. Občina Split roti zbornico, naj store vse, da se ogrske za Dalmacijo tako pogubne namere prepreči.

ATENTAT NA DR. HOCHENBURGERJA.

Dunaj, 9. oktobra. Cesar je danes sprejel v avdienci justičnega ministra dr. Hochenburgerja, kateri je šel k cesarju, da se mu zahvali za čestitke. — Preiskava zoper Pavlina, ki je bil obdolžen sokrivde pri atentatu na ministra Hochenburgerja, se bo ustavila.

GRAŠKI NADŠKOF TAJNI SVETNIK.

Dunaj, 9. oktobra. Cesar je seveda škega nadškofa dr. Leopolda Schusterja imenoval za tajnega svetnika.

IZPREMEMBA V RAVNATELSTVU ZALOGE ŠOLSKIH KNJIG.

Praga, 9. oktobra. »Samostatnost« poroča, da bo vpokojen dosedanj ravnatelj zaloge šolskih knjig na Dunaju dr. vitez Le Monnier. Sledil mu bo dvorni svetnik Hainze.

IZ STRAHU PRED KAZNIJO SE OBESIL.

Dunaj, 9. oktobra. 24letni pomožni delavec Krišenski se je iz strahu pred kaznijo, ki mu je pretila, ker se je udeležil otakrinskih ekscesov in je stal pod obtožbo javnega nasilstva, obesil. (Tudi žrtev socialne demokracije!)

VOJSKA MED ITALIJO IN TURČIJO.

Dunaj, 9. oktobra. Vsled prošnje laške vlade bodo avstrijski konzulati v tistih krajih, koder ni nemških konzulov, to je večinoma v Albaniji, prevzeli varstvo laških podanikov.

— **Rim, 9. oktobra.** Tukaj se sodi, da bo Turčija zdaj stopila z Italijo v mirno pogajanja.

— **Carigrad, 9. oktobra.** Sklep ministrskega sveta, da se vsi laški podaniki izžene, je samo principielnega značaja in se dozdaj še niso izdale nobene naredbe, da bi se izvršil. Sodi se, da se ta sklep sploh ne bo izvajal.

— **Rim, 9. oktobra.** Arabci v Tripolisu so Lahom izročili svoje orožje. Lah so zavzeli tudi trdnjavo Tobruk.

— **Sofija, 9. oktobra.** Bulgarska vlada je pri turški vladi protestirala zoper turške vojaške priprave v drinopoljskem vilajetu in je o svojem protestu obvestila tudi veselice.

ZRAKOPLOVCI IŠČEJO TURŠKE POZICIJE.

Rim, 9. oktobra. Italijanska vlada je sprejela ponudbo ruskih zrakoplovcev Jankovskija in Lercheja, da z aeroplani preiščeta turške pozicije v Tripolisu. Oba zrakoplovca sta že odpotovala iz Varšave v Milan ter se ukrcala v Genovi na ladjo.

BEG IZ LIZBONE.

Lizbona, 9. oktobra. Številne ugodne portugalske družine zapuščajo mesto Lizbono. Subskripcija za slavnost obletnice republike je imela srednje vrste uspeh. Slavnost sama je minila zelo trezno in v precej slabem razpoloženju.

MONARHISTIČNI VPAD PONESREČEN.

London, 9. oktobra. Po semkaj došlih vesteh se je vpad monarhistov v Portugalsko popolnoma ponesrečil.

ZRAKOPLOVEC PONESREČIL.

Pariz, 9. oktobra. Na letališču Be-thay je padel letalec Beaumont z višine 50 metrov ter si zlomil desno nogo.

V RUSIJI OBOJENI ANARHISTI.

Peterburg, 9. oktobra. Vojno sodišče v Jekaterinoslavu je po daljši razpravi proti 56 vjetim anarhistom obsodilo 9 anarhistov na smrt, 39 na prisilno delo, 14 obtožencev pa oprostilo.

TATVINA V BRUSELSKI KRALJEVI KNJIŽNICI.

Bruselj, 9. oktobra. V bruseljski kraljevski knjižnici je nekaj časa sem zamanjalo več dragocenih knjig. Oblasti so dognale, da je izmikal knjige neki visoki uradnik.

Razpis „CERES“-nagrada

KRON 30.000—

Da tudi tam vpeljemo jedilno mast „CERES“, kjer se ista vsled stare navade in neutemeljenih predsodkov še ne uporablja, obrnemo se s prošnjo na vse one, ki so iz prepričanja in praktičnih izkušenj naši stalni odjemalci, da nam blagovole odgovorijo na sledeča vprašanja:

1. Kaj je povzročilo, da ste pričeli uporabljati jedilno mast „CERES“? 2. Katere vrline poseduje ta mast napram drugim jedilnim mastem? 3. Vsled kakih koristi Vam je ta mast nenadomestljiva? 4. S čim prepričate Vaše znance o teh koristih?

Za dobre odgovore na ta vprašanja razpišemo sledeča darila, katera se bodo izžrebala:

1 darilo od K 1000 = K 1000	20 daril po K 100 = K 2000
10 daril po K 200 = K 2000	1000 daril po K 20 = K 20000
Skupaj K 3000	K 22000

Za pošiljatelje takih odgovorov, ki se po obliki in vsebini posebno odlikujejo, razpišemo sledeče nagrade, ki se bodo razdelile:

1 nagrada od K 1000 = K 1000	5 nagrad po K 200 = K 1000
2 nagradi po K 500 = K 1000	20 nagrad po K 100 = K 2000
K 2000	K 3000

Posebno razsodišče, kojega sestavo bomo svoječasno v časopisju objavili, bo odločilo, kateri odgovori da se prepuste k izžrebanju **K 30.000—** daril v skupnem znesku K 25.000 in med katere pošiljatelje, da se bo razdelilo gornjih 28 nagrad v znesku od K 5000.

Tega razpisa se lahko udeležijo vsi tisti, ki vpošljejo dobre odgovore na gornja 4 vprašanja najdalje do 15. listopada 1911 in se s tem izkažejo, da uporabljajo našo jedilno mast „Ceres“, da priložijo najmanj 5 ovitkov (od zavojev po 1/2 kg ali od kock po 1/2 kg). Za vsakih nadaljnjih 5 ovitkov dobi pošiljatelj dobrih odgovorov po eno nadaljnjo številko srečke, tako da ima pri žrebanju dvojni, oziroma večkratni up na dobiček.

Žrebanje se vrši dne 20. grudnia 1911 ob 10. uri popoldne v po § 88 notarskega reda zahtevani navzočnosti c. kr. notarja dr. viteza pl. H. Kopetza, v njegovi pisarni v Ustju ob Labi. Dobitki se bodo izplačali dobiteljem takoj v gotovini brez odbitka. Imenik vseh dobiteljev se bo tiskal in se na zahtevo dopošlje.

JURIJ SCHICHT d. d., „Tekma za nagrade“, Ustje ob Labi (Russig), Češko.

Koroške novice.

k Značilna dr. Tavčarjeva izjava. Iz Celovca se nam piše: Svojim očem kot zvesti stražarji na meji nisimo verjeli, ko smo brali v »Slovenskem Narodu« z dne 5. oktobra izjavo dr. Ivana Tavčarja, ki jo je izrekel na zaupnem shodu narodno - napredne stranke dne 4. oktobra: »Ciril - Metodova družba je ena glavnih ustanovitev naše stranke«. Stvar je namreč ta. Potovalni učitelj g. Ante Beg po vseh shodih Ciril-Metodovih podružnic na Koroškem pridiga, da družba ni liberalna, pa tudi ne klerikalna, da ni črna ne bela, ampak edino le slovenska. Verjeli smo g. Ante Begu — a sedaj pa izvemo, da je družba strankarska organizacija. Dobro je, da to vemo in da bomo znali odgovoriti g. Begu, ko bo trdil take neresnice. Na podlagi zgorajšnje premise, ne so namreč liberalci trobili v slovenski svet nevtralnost šolske družbe v političnem oziru, se nam zdi izjava dr. Tavčarja proti poslancu Rybaču, odkrito rečeno, nelep. Sapienti sat!

k Od deželne vlade. Deželni predsednik je dovolil Robertu pl. Skene-tu konceptno prakso pri deželni vladi. — Okrajni komisar v Beljaku, g. Blaž Lahounig, je dobil zlati zaslužni križec s krono.

k Duhovniške vesti. Za župnijo Blatograd je imenovan za župnika g. Alojzij Vaňa, župnik v Širnici. Pridigar v celovski stolni cerkvi gosp. Emil Volbert S. J. pride za pridigarja v Ljubljano. Na njegovo mesto je imenovan p. Pfistermeister iz Prage.

k Nove naprave v Celovcu. Dolgo smo pogrešali v Celovcu klavnice, ki bi ustrezala modernim higijsnim razmeram. Stara klavnica ob Glini je bila zelo slaba. Vsaka boljša vas je imela lepšo. Zato je mesto sezidalo novo klavnico, ki odgovarja modernim zahtevam. — Župan Meinitz je v zadnji občinski seji poročal, da mestna uprava ni nič izgubila radi uvoza argentinskega mesa. Prej so namreč krožile vesti, da je doplačala 900 K. — Električna železnica, ki bo vozila k mestnemu pokopališču v Trdnovo nad Celovcem, se odpre 15. oktobra. Tako so izgotovljene tri glavne električne proge, ki vodijo: 1. k Vrbskemu jezeru, 2. k Križni gori in 3. k novemu mestnemu pokopališču.

k Podraženje mleka v Celovcu. Radi suše in radi živinske kuge na parklji in na gobcu, je podražila celovška mlekarica liter mleka za 2 vin., tako da stane sedaj liter mleka 26 v.

k Velikovec. Dne 27. septembra so imeli nemško-nacionalni gostilničarji velikovskega okraja zborovanje, na katerem so razpravljali o ustanovitvi gostilničarske zadruge v Velikovcu. Kot govornik je nastopil tudi g. K. E. u. schnigg iz Celovca, ki je gromel proti pivovarniški karteli. »Bau-

ernzeitung« poroča, da ni govoril k stvari. Nam e pa zdi, da je govoril k stvari, samo da njegova izvajanja niso bila vseh nemško-nacionalni stranki in pivovarnarju ter poslancu Nageletu. Izvolili so pripravljalni odbor, ki se rekrutira iz vseh občin velikovskega okraja. Tudi slovenski koroški gostilničarji morajo misliti na ustanovitev strokovne, samostojne slovenske organizacije!

k Pogorela je vas Kazaze. Škoda je velika.

k Poslanec Grafenauer — kontumaciran. Beljaški okrajni glavar je kontumaciral poslanca Franc Grafenauerja, ker ima njegova živina kugo na parklji in gobcu. Tako se tudi ni mogel udeležiti občnega zbora »Slovenske Straže« v Celovcu.

k Čudni oblaki se zbirajo nad glavami nemško - nacionalne borovške gospode. Dne 6. septembra so odvedli v zapor k sodnji v Steyer, kjer je velika orožna tovarna, lastnika tvrde Hess in Comp. Istega dne se je vršila preiskava tudi pri g. Outscharju - Schaschelnju, ki je načelnik puškarske zadruge, občinski odbornik in član krajnega šolskega sveta, dne 28. septembra pa se je vršila preiskava pri županu Jožefu Ogrisju, ki je podnačelnik »Unterrossentaler Spar- und Verschusskasse«, svetnik koroške trg. in obrtne zbornice, ud upravnega sveta puškarske zadruge itd. Isti dan je bila preiskava pri Jožefu Hambruschju, odborniku puškarske zadruge in »Sparkase«, članu krajnega šolskega sveta in občinskem svetovalcu. A še druge take visoke glave je dosegla sodnijska roka. Omeniti nam je le, da so župan Ogris in druge visoke glave dobivali od »Südmarke« podpore za nemško-nacionalno politiko in za konkurencio proti slovenski orožnotvorniški družbi P. Wernig. Tudi podpora »Südmarke« torej ni nič pomagala. Zadevo bomo zasledovali in o njej poročali.

k Pod naslovom »Ein erfreulicher deutscher Fortschritt«, priobčujejo nemško-nacionalni listi vest, da se je letos prvič pelo in molilo na cesarjev god v nemškem jeziku v borovljski cerkvi in da so to dosegli ravnatelj meščanske šole Weghofer, strokovni učitelj Seebold ter nemški katehet Thoman. Merodajni krogi pa si naj zapomnijo, da tudi nemška božja služba ne bo izpreobrnila borovljskih soc. demokratov, ampak da se mora delo za katoliške interese v Borovljah zastaviti popolnoma drugje.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

Za zahvalno nedeljo gostilničarji Vseh Svetnikov.

Foerster Anton: Te Deum za štiriglasni mešani zbor (tudi za en glas) z orglami op. 58 po motivih Haydnove zahvalnice. Part. 50 v.

Sattner P. Hugelin: Te Deum za štiriglasni mešani zbor in orgle. Part. 1 K 60 v, glasovi po 10 v.

Picka Fr.: Te Deum za 4glasni mešani zbor in orgle op. 35. Part. 2 K 40 v, glasovi po 35 v.

Foerster Anton: Te Deum za štiriglasni mešani zbor in orgle op. 18. Part. 1 K, glasovi po 15 v.

Becher Josip: Te Deum op. 63 za mešani zbor in orgle. Part. 2 K, glasovi po 25 v.

Foerster Anton: Te Deum za štiriglasni mešani zbor op. 63. Part. 50 v.

V trajno službo

se sprejme takoj 14 do 15 letni deček, kateri je mirnega značaja, prijaznega vedenja in sin poštenih starišev, kateri bi pomagal pri raznih gospodarskih in tudi trgovskih delih ki so za njega pripravna, oziroma se sprejme tudi kot učenec v trgovino s popolno preskrbo. Naslov pove iz prijaznosti upravn. lista.

Služba občinskega tajnika in organista

se s tem razpisuje. Kot tajnik dobiva letnih 800 K in kot organist pa letnih 500 K. Postranski zaslužek ni vračunjen. Prosilec mora biti dobro izurjen v tajništvu in v cerkveni glasbi. Nastop s 1. novembrom t. l. Prošnje je uložiti do 24. t. m. na županstvo. Dogovorno se lahko odda tudi vsaka služba zase.

Županstvo Komen. Župni-dekanijski urad Komen.

Proda se iz proste roke srednje veliko

lepo posestvo

na Prevolji pri Lukovici z vsem gospodarskim orodjem, vse v najlepšem stanju. Več se poizve pri lastniku M. Ravnikar, Domžale.

VAJENCA

za trgovino mešane stroke, iz dobre hiše, poštenih starišev sprejme takoj

JOSIP BRINŠEK 3036 2
trgovec v Trnovem na Notranjskem.

Pozor! Pozor!

Trgovci, konzumna društva, gostilničarji in kavarnarji!

Strokovnjak prve vrste, nauči vsakogar proti majhni odškodnini izdelovati

brezalkoholne

pijače,

sadne soke in limonade

s sadnim okusom, kakor malinovec, limonade, jabolčnik, brusnice, aprikose itd.

Ker je navodilo lahko priučljivo ter odgovarja popolnoma zakonu in izdelovanje dobičkanosno, se to priporoča malim in velikim obrtom.

Dopisi naj se blagovolijo pošiljati pod »Strokovnjak« pošto ležeče Ljubljana glavna pošta.

2970 6

3048

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, sestra in hčerka, gospa

Ana Petek, roj. Prajndl

včeraj v nedeljo dne 8. oktobra 1911 ob 3/10. uri dopoldne po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 31. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bude v torek dne 10. oktobra ob 1/4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Blago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 9. okt. 1911.

Anton Petek, soprog. — Kristina, Miroslav, Sabina Marija, otroci.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
7	9. zveč.	739.3	14.6	sl. jzjah.	del. obl.	
8	7. jutrnj.	39.3	13.6	sl. jvzh.	dež	3.7
	2. pop.	39.2	20.9	p. m. jzjah.	del. obl.	
9	9. zveč.	38.3	16.5	sr. jzjah.	del. jasno	
	7. jutrnj.	37.5	17.5	sl. jzjah.	.	0.0
	2. pop.	36.9	18.7	sr. jzjah.	dež	
Srednja predvčerajsnja temp. 14.6°, norm. 11.9°.						
Srednja včerajsnja temp. 17.3° norm. 11.7°.						

Hiša

5 sobami, hrambo, kuhinjo, pralnico, kletjo, s krasnim sočivnim in sadonosnim vrtno ležim blizu železniške postaje in župne cerkve v mestu na Sp. štajerskem se takoj prodaja. Pojasnila daje upravnistvo.

3052

Naznanilo!

Ker dela moja soproga **Jožefa** roj. **Tomažič**, bivajoča v Zavetnikih nad Vipavo, razne dolgove na moj račun, izjavljam, da ne prevzamem plačila istih.

3051

Fr. Pribyl.

Purani

do 8 kg. težki so od jutri do včetrši petka naprodaj na tukajšnjem Vodnikovem trgu.

3054

„NUISOL“

305

od Bergmann & Co., Tešln (Tetschen) ob Labi je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v svojem presenečenem naravnem pobarvanju las in brade. — Dobiva se v svetli, ružjavi in črni barvi steklenica po K 2.50 pri: Antonu Kancu, drogerija; O. Fettich-Frankheim, brivec.

Harmonij

3024

še skoraj popolnoma nov, ameriškega sistema, se prodaja za 100 K pod prvotno ceno. Več se izve pri **Luku Sevnik**, Podutik, pošta Sp. Šiška.

3024

ŽIMA

morska trava, peresa za pobištvo kakor tudi vsi tozadevni predmeti se dobe pri **Štefanu Nagy**, trgovina z železnino, Ljubljana Vodnikov trg, šte. 5.

2821

DERBY

-pulti od K 65" — naprej.
Ceniki zastoj. 2814
Zastopstvo ter vzorčna zaloga:
THE REX CO., Ljubljana
Hotel pri Maliču, nasproti glavne pošte.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 9. oktobra.

Pšenica za oktober 1911	12.14
Pšenica za april 1912	12.26
Rž za oktober 1911	10.35
Rž za april 1912	10.69
Oves za oktober 1911	9.48
Koruzna za maj 1912	8.62

Efektiv trdno.

Aeroplan

slov. izumitelj

Kjuder-Renčelj iz Trsta

je slavn. občinstvu razstavljen

v areni „Narodnega doma“

v Ljubljani

3044

do 16. oktobra t. l. vsak dan od 10. ure dopold. do 1. ure popoldne in od 5. do 9. ure zvečer.

Predavanje in eksperimentiranje vsako uro.

Vstopnina za osebo 1 K.

Dijaki in vojaki do narednika in obrt. vajenci plačajo polovico

Vstopnice je dobiti pri blagajni in v pisarni „Universal“ Sodna ulica šte. 4.

Pojasnila daje in dovoljuje znižane cene korporacijam razstavno ravnateljstvo pisarna „Universal“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 4.

Kotel za žganjekuho

95 l. dobro ohranjen, se ceno prodaja. Egidič Jegliča dediči, Selo, pošta Žirovnica, Gorenjsko.

3050

V glavnem mestu

Gorenjske, v Kranju:

se odda v najem ali prodaja:

1. **doonadstropna hiša** s posebnim dvoriščnim traktom, stoječa v sredini tržišča. Ondi se nahajajo: 20 stanovanjskih in dvoje lepih štacunskih prostorov, dvoje prostornih dvorišč, dvoje kleti in dvoje hlevov.

2. **staobene parcele**, njive, travniki ter lično kmetško posestvo s zidano hišo; vse to pod ugodnimi plačilnimi pogoji. — Proda se ceno. Vprašanja in ponudbe je nasloviti na **Fr. Krisper**, notarski kandidat v Ljubljani.

3039

Izdaja konzorcij „Slovenca“.

Tisk: „Katoliške Tiskarne“.

Odgovorni urednik: **Milba Moškerc**.

Podpisani naznanjam sorodnikom, duhovnim sobratom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je volečastiti gospod

Ivan Globelnik

župnik v Št. Vidu pri Vipavi, načelnik hranilnice in posojilnice itd.

danes 7. oktobra okoli 6. ure popoldne v 47. letu starosti nenadoma umrl.

Pogreb predragega pokojnika se vrši dne 10. oktobra 1911 ob 10. uri dopoldne na pokopališče v Št. Vidu pri Vipavi.

Pokojni gospod župnik bodi priporočen v pobožno molitev in blag spomin.

Št. Vid pri Vipavi, dne 7. oktobra 1911.

Andrej Lavrič,
dekan.

3049

Mesto vsacega obvestila.

Bolestnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi našo nepozabno mater

Franjo Wurzbach pl. Tannenberg

hišno posestnico

danes ob 1. uri popoldne, po dolgi in mučni bolezni, prevideno s svetotajstvi za umirajoče v 42. letu svoje starosti.

Pogreb nepozabne pokojnice bude v torek, dne 10. oktobra 1911 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na litijsko pokopališče. Svete maše zadušnice se bodo brale v litijski cerkvi.

Gradec pri Litiji, 8. oktobra 1911.

3053

Toni Wurzbach pl. Tannenberg. — Emilja Wurzbach pl. Tannenberg. — Klotilda Wurzbach pl. Tannenberg. — Frančiška Wurzbach pl. Tannenberg.

Plahte za vozove

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na meter najceneje pri **Štefanu Nagy**, trgovina z železnino, Ljubljana, Vodnikov trg šte. 5.

2822

Učenca za stolarsko obrt

revnih staršev, sprejme in ga preskrbi z obleko in hrano. Kdo, pove upravnistvo „Slovenca.“

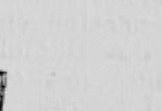
3030

Domača
tvrčka!

**Modni salon
Marija Götzl**

Ljubljana, Židovska ulica 8
(v hiši puškarja g. F. Sevelka).

Domača
tvrčka!

Velečenjenim damam v Ljubljani in na deželi vljudno naznanjam, da sem z današnjim dnem **otvorila**

modni salon

kjer bodem imela v zalogi priproste kakor tudi najelegantnejše **damske in otroške klobuke** najnovejših pariških in dunajskih modelov ter vse modne potrebščine po zmernih cenah.

Žalni klobuki so vedno v zalogi.

Vsakovrstna popravila se sprejemajo v vestno in točno izvršitev. Priporočam se kar najvljudneje za blagohotna naročila in zagotavljam najsolidnejšo in hitro postrežbo. Z velespoštovanjem

2987

Mariči Götzl.

Oglejte si! veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

pri **Fr. Čudnu** trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti franciskanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi.

Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Ceniki zastoj, poštnine prosto. — Ceniki zastoj, poštnine prosto.

913